

Gepromoveerden

Traag en Dirven van het **Centraal Bureau voor de Statistiek** bespreken de arbeidsmarktpositie van gepromoveerden. Van alle gepromoveerden is 72 procent man en werkt 71 procent voltijds. Dit is vaker dan niet-gepromoveerde academici, van wie zestig procent man is en 68 procent voltijds werkt. Van de gepromoveerden werkt 63 procent in de sector niet-commerciële dienstverlening, vooral in het hoger onderwijs. De arbeidsmarktdeelname van gepromoveerden is ongeveer gelijk aan die van niet-gepromoveerde academici, maar zij verdienen meer: de beloning van gepromoveerden ligt gemiddeld twintig procent hoger dan die van niet-gepromoveerde academici.

Traag, T. en H.-J. Dirven (2008) *Arbeidsmarktpositie van gepromoveerden*. In: *Sociaaleconomische trends 4/08*. Den Haag: CBS.

Gas

De EU is steeds minder in staat om in haar eigen gasbehoefte te voorzien en wordt daarom steeds afhankelijker van een beperkt aantal grote gasleveranciers, stelt Zwart van het **Centraal Planbureau**. Om te bepalen wat deze afhankelijkheid betekent in de toekomst, analyseert hij scenario's voor de gasmarkt aan de hand van een simuleringmodel, waarbij hij de mate van concurrentie tussen de gasaanbieders laat variëren. Zwart constateert dat een intensivering van de concurrentie tussen aanbieders ertoe zal leiden dat de prijs van gas in het heden daalt en de consumptie van gas stijgt. Omdat gas een eindige hulpbron is, betekent dit dat toekomstige prijzen van gas zullen stijgen.

Zwart, G. (2008) *European natural gas markets: resource constraints and market power*. CPB discussieartikel nr 116. Den Haag: CPB.

Voorspelling

De **Rabobank** stelt dat de groei van de Nederlandse economie in 2008 uit zal komen op twee procent en verwacht voor 2009 een economische groei van nul procent. De bank stelt hierbij wel dat als de Nederlandse economie geen goede uitgangspunt had gehad, er in 2009 sprake zou zijn geweest van economische krimp. Hoewel de hoogte van het bbp gelijk blijft, zal de samenstelling wel veranderen. Volgens de bank nemen de investeringen af en worden deze gecompenseerd door hogere overheidsuitgaven. Daarnaast zal voor het eerst sinds 25 jaar het Nederlandse exportvolume gaan dalen.

Rabobank (2008) *Visie op 2009*. Utrecht: Rabobank.

Havens

Voor het **Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid** onderzoeken Wortelboer-van Donselaar en Kolkman in hoeverre zeehavens samenwerken of elkaar beconcurreren. Door concurrentie kunnen prijzen van havendiensten lager worden, terwijl samenwerking tussen Nederlandse havenbedrijven kan zorgen voor schaalvoordelen, een beter ruimtegebruik en versterking van de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven. De auteurs schrijven dat er al wordt samengewerkt door havenbeheerders op gebieden waar geen gevoelige commerciële belangen liggen. Toch zien zij mogelijkheden om nog meer samen te werken door een nationale haveneenheid op te richten. De overheid moet zich volgens de auteurs vooral bezighouden met het informeren over de mogelijke kosten en baten van een nationale haveneenheid.

Wortelboer-van Donselaar, P. en J. Kolkman (2008) *Samenwerking tussen zeehavens*. Den Haag: KiM.

Ontslag

Hoewel baanwisselaars meestal meer tevreden zijn met hun nieuwe baan, blijkt dat veel van hen binnen een jaar of twee jaar opnieuw van baan wisselen. Gielen van het **Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt** stelt dat dit kan komen doordat elke baan fungeert als opstap voor een volgende baan, zodat vaak gewisseld moet worden om een steeds leukere baan te krijgen, of doordat de verwachtingen van de nieuwe baan te hooggespannen zijn geweest. Op basis van data uit het Verenigd Koninkrijk concludeert de auteur dat tachtig procent van de beslissingen om ontslag te nemen voortkomt uit het vinden van een betere baan en dat ongeveer twintig procent ontslag neemt uit ontevredenheid met de huidige functie. Over het algemeen blijkt een wisseling van baan de baantevredenheid te verhogen, maar men is minder tevreden dan men dacht te zullen zijn.

Gielen, A. (2008) *Repeated job quits: stepping stones or learning about quality?* ROA rm nr 2008/10. Maastricht: ROA.

Banken

Basu *et al.* stellen voor het **National Bureau of Economic Research** dat de toegevoegde waarde die banken creëren te hoog of te laag in de nationale rekeningen terecht kan komen, omdat zij zich niet direct laten betalen voor hun diensten. In plaats daarvan verdienen banken hun geld door een renteverval tussen leningen en besparingen te rekenen. De auteurs stellen dat de gangbare modellen voor bancaire toegevoegde waarde een te hoge inschatting maken. Dit komt volgens hen onder andere doordat er in de berekening geen rekening wordt gehouden met het risico dat banken lopen. Wanneer de auteurs hiervoor corrigeren vinden zij dat de toegevoegde waarde van Amerikaanse banken ongeveer een vijfde lager is dan de nu gebruikte schattingen. Dit is gelijk aan ongeveer 0,3 procent van het bbp van de Verenigde Staten.

Basu, S., R. Inklaar en J. Wang (2008) *The value of risk: measuring the service output of U.S. commercial banks*. NBER werkdokument nr 14615. Cambridge, Mass.: NBER.

SINDS 1916

Opvolger

Voor het **Scientific Analysis of Entrepreneurship and SMEs** onderzoeken Berent *et al.* wat de karakteristieken zijn die een opvolger moet bezitten om de overname van een bedrijf tot een succes te maken. Op basis van een steekproef onder 1964 Nederlandse bedrijven constateren de auteurs dat het overnemen van het bedrijf door een familielid minder winstgevend is dan een overname door een niet-familielid. De tijd die een opvolger buiten het bedrijf heeft gewerkt, heeft een negatief effect op de winstgevendheid van de onderneming na de overdracht. Het opstellen van een overdrachtsdocument voor de onderneming is alleen positief voor de winstgevendheid wanneer het bedrijf aan een familielid wordt overgedragen.

Berent, M., L. Uhlener, P. Gibcus en N. Timmermans (2009) *The relationship between successor, planning characteristics, and the transfer process on post-transfer profitability in SMEs*. Zoetermeer: Scales.

Agglomeratie

Om agglomeratievoordelen te bepalen, gebruiken Debaere *et al.* voor het **Centre for Economic Policy Research** data over Zuid-Koreaanse multinationals die zich tussen 1992 en 2004 in China gevestigd hebben. Hierbij maken de auteurs onderscheid tussen de aantrekkingskracht die leveranciers en klanten uit verschillende landen op een bedrijf hebben. Het blijkt dat de aanwezigheid van Zuid-Koreaanse aanbieders en klanten op een bepaalde vestigingsplaats wel uitmaakt, maar de aanwezigheid van klanten en leveranciers uit andere landen niet. De auteurs concluderen hieruit dat een bilaterale investeringsstrategie meer zou kunnen opleveren dan een multilaterale investeringsstrategie.

Debaere, P., J. Hyung Lee en M. Paik (2008) *Agglomeration, backward and forward linkages: evidence from South Korean investment in China*. CEPR discussieartikel nr 7079. Londen: CEPR.

Import

Boulhol *et al.* analyseren in een discussieartikel van het **Tinbergen Instituut** in welke mate importeurs ervoor zorgen dat er meer concurrentie op binnenlandse product- en arbeidsmarkten ontstaat. Hiervoor gebruiken zij data uit het Verenigd Koninkrijk tussen 1988 en 2003. Midden jaren negentig hebben importen uit andere ontwikkelde landen volgens de auteurs een drukkend effect op de binnenlandse prijzen voor producten en arbeid gehad. Internationale handel heeft hierdoor geen eenduidig effect op de winsten van bedrijven, omdat lagere productprijzen winsten verlagen en lagere lonen de winsten juist verhogen. De auteurs stellen dat de verlaging van de winst door scherpere concurrentie in de productmarkt voor ongeveer de helft gecompenseerd is door de lagere lonen.

Boulhol, H., S. Dobbelaere en S. Maioli (2009) *Imports as product and labour market discipline*. Tinbergen discussieartikel nr 002/3. Amsterdam: Tinbergen Instituut.

SINDS 1916

Risicospreiding

Baltussen *et al.* van het **LEI** onderzoeken welke instrumenten agrarische bedrijven kunnen gebruiken om hun risico te spreiden. Zij constateren dat de meeste agrarische bedrijven binnen de EU voldoende private instrumenten hebben om zichzelf te verzekeren tegen productierisico's. Binnen de EU zien de auteurs echter weinig mogelijkheden voor agrarische bedrijven om zich tegen prijsrisico's te verzekeren. Dit betekent volgens hen nog niet dat de overheid deze automatisch moet aanbieden. Zij stellen dat de overheid alleen risico's moet verzekeren die de markt niet wil verzekeren, wanneer deze te sterk met elkaar gecorreleerd zijn.

Baltussen, W., M. van Asseldonk, H. van der Meulen, M. Meuwissen, N. Valeeva, H. Vrolijk, R. Berndsen, M. Kort, R. van Lanen en K. Poppe (2008) *Risk management instruments in agriculture*. LEI-rapport nr 2008-054. Den Haag: LEI.

Onzekerheid

Ben-Haim en Demertzis van **De Nederlandsche Bank** schrijven over *Knightian uncertainty*. In deze vorm van onzekerheid is het onmogelijk om te zeggen wat de kansen zijn dat een bepaalde gebeurtenis zich voordoet, zodat het van tevoren onmogelijk is om een verwachte uitkomst te bepalen. Ben-Haim en Demertzis stellen echter dat het mogelijk is om gebeurtenissen te ordenen naar de robuustheid waarmee een bepaalde gebeurtenis zich voordoet, waarbij een meer robuuste uitkomst wordt geformuleerd als een uitkomst die minder varieert. Hoewel de precieze kans dat een gebeurtenis zich voordoet onbekend is, kan wel gezegd worden welke gebeurtenis de meest waarschijnlijke is. Met deze informatie kan een beleidsmaker een afweging maken tussen de waarschijnlijkheid en gewenstheid van een uitkomst.

Ben-Haim, Y. en M. Demertzis (2008) *Confidence in monetary policy*. DNB werkdocument nr 192. Amsterdam: DNB.

MVO

De **Sociaal Economische Raad** geeft een verklaring over wat hij overeengekomen is op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De raad is het erover eens dat bij alle bedrijven meer stimulering van mvo nodig is, vooral bij de mate waarin zij toezien op de handelspraktijken van hun leveranciers. Daarnaast stelt de raad dat mag worden verwacht dat bedrijven zich aan de principes van de ILO houden, zoals de vrijheid van vereniging en het uitbannen van dwangarbeid en kinderarbeid. De SER wil goede praktijken die bedrijven ondernemen op het gebied van internationaal ondernemen beter bekendmaken, zodat andere bedrijven hiervan kunnen leren.

SER (2008) *Verklaring internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen*. Den Haag: SER.